

TOTO! JE TLAČOVÁ SPRÁVA

3. júna 2019, Banská Štiavnica

výstava —

TOTO! JE KABINET ILUSTRÁCIE IX.

JOZEF CESNAK, MARIÁN ORAVEC — Alfred Hitchcock a Traja pátrači

dátum —

otvorenie výstavy — piatok 21. 6. 2019 o 17.00 hod.

miesto —

SBM – Galéria Jozefa Kollára, Nám. Svätej Trojice 8 v Banskej Štiavnici

V kabinete chémie sa miešajú vône a pachy, v prírodovednom kabinete zasa čosi rastie a niečo zalieta v skle tróni vo vitríne. V kabinete jazykov sa povalujú kopy kníh a v kabinete hudobnej výchovy, tam zasa znie množstvo zvukov. Čo sa však deje v kabinete ilustrácie? Hm... tam sú uložené príbehy s obrázkami. Čakajú na to, kedy sa na ne pozriete a poviete: „TOTO!“ Toto som už videl. Toto si pamätám z knižky...

Záhadne bolo už to, že tieto knižky sa vôbec vydali: v 70. rokoch, keď všetko bolo štátne, sa na pultoch kníhkupectiev objavili detektívky pre deti – o troch chlapcoch, ktorí si v garáži za domom založili *súkromnú* agentúru a pod heslom „vypátrame všetko“ začali riešiť tie najbizarnejšie tajomstvá: strašidelného zámku, zajakavého papagája, šepkajúcej múmie, aj ostrova kostier či kašľajúceho draka. Jupiter Jones, Peter Crenshaw a Bob Andrews z Rocky Beach boli takí veľkí či skôr takí malí ako ich čitatelia a mali (či vlastne stále majú) neuveriteľne silnú chuť premýšľať, skúmať, pátrať, pýtať sa na súvislosti.

Najskôr tie príbehy písal Robert Arthur, neskôr prevzali štafetu William Arden, M. V. Carey, Nick West, Marc Brandel a desiatka ďalších spisovateľov. (Nenechajte sa pomýliť – meno Alfreda Hitchcocka na obálke bolo skôr marketingovým ťahom, ktorý ku knihám priťahoval pozornosť, do ich obsahu vôbec nezasahoval.)

Tie príbehy by sa však medzi množstvom iných možno stratili, keby ich na Slovensku nesprevádzali špičkové ilustrácie Jozefa Cesnaka a neskôr Mariána Oravca. Čierno-biela kreácia, so šplechom jednej farby, dokonale prepracované, jemné ťahy perom vytvorili nezameniteľný isual, ktorý príbehy roky odlišoval od iných na pultoch. Obaja autori pracovali podobne: viedli čitateľa po príbehu, zvyšovali napätie: „*aj vidím, nielen čítam a predstavujem si*“, dopĺňali jeho fantáziu, doslova posúvali príbeh.

Originály týchto ilustrácií stojí za to vidieť. Od 21. 6. do 29. 9. 2019 v Galérii Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici.

Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Partneri výstavy: FPU – Fond na podporu umenia, TOTO! – kultúrne ihrisko o.z. (TOTO! je galéria)

SBM – Galéria Jozefa Kollára
Námestie svätej Trojice 8, 969 01 Banská Štiavnica

Kontakt:
galeria@muzeumbs.sk,
045/691 34 31, 692 05 35
www.muzeumbs.sk

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com
www.totojegaleria.sk

JOZEF CESNAK (1936) študoval VŠVU na oddelení voľnej grafiky a knižnej ilustrácie u prof. Vincenta Hložníka. Doposiaľ ilustroval viac ako 150 kníh pre deti a mládež, ale aj pre dospelých čitateľov, postupne sa stal špecialistom na povesti, báje a knihy s historickou tematikou. Je držiteľom Ceny Ľudovíta Fullu za ilustračnú tvorbu.

MARIÁN ORAVEC (1958) v rokoch 1974 – 1978 študoval na Strednej škole umeleckého priemyslu v Bratislave. Vysokú školu výtvarných umení v Bratislave absolvoval v rokoch 1978 – 1984, na oddelení knižnej ilustrácie a voľnej grafiky u profesora Albína Brunovského. Venuje sa maľbe, kresbe, ilustrácii a grafike. Niekoľko rokov pôsobil v zahraničí, najmä v Austrálii.

TOTO! je Kabinet ilustrácie, kde sú vystavené ilustrácie – obrázky, ktoré si pamätáme z knižiek, čo sme čítali ako deti, aj z tých, čo si teraz čítame so svojimi deťmi. Ilustrátorov, čo ich namaľovali, však často ani nepoznáme: veď koho by napadlo hľadať niekde na konci knihy meno napísané drobnými písmenkami. A tak nám často uniká, aká je slovenská ilustrátorská tradícia úžasná. A aj to, že ilustrácia je také isté umelecké dielo ako obraz či grafika. Zaslúži si visieť v galérii. Nech sa páči, vstúpte.

SBM – Galéria Jozefa Kollára
Námestie svätej Trojice 8, 969 01 Banská Štiavnica

Kontakt:
galeria@muzeumb.sk,
045/691 34 31, 692 05 35
www.muzeumb.sk

TOTO! je galéria
Moskovská 29, 811 08 Bratislava

Mária Rojko: 0907 | 282 944 — maria.rojko@gmail.com
Ida Želinská: 0903 | 373 428 — zelinska.ida@gmail.com
Miloš Kopták: 0907 | 706 081 — koptakmilos@gmail.com
www.totojegaleria.sk